

Jmenné kategorie

Podobně jako v nové češtině vyjadřoval praslovanská substantiva tři gramatické kategorie:

- pád (sedm pádů, na rozdíl od současné češtiny nebyl praslovanský lokál nutně předložkový),
- číslo (singulár, plurál a na rozdíl od současné češtiny duál, tj. dvojné číslo, které označovalo entity v počtu dvou exemplářů anebo párové lidské orgány),
- rod (maskulinum, femininum a neutrum, v mužském rodě se postupně prosazuje kategorie životnosti).

Skloňování substantiv

Původně se skloňování substantiv řídilo kmenovým principem.

Tento princip spočívá v tom, že pádová forma substantiva se netvoří pouhým připojením koncovky rovnou ke slovnímu základu (tak jako v nové češtině), nýbrž v tom, že se koncovky připojují ke slovnímu základu rozšířenému o kmenotvornou příponu (tzv. téma).

Tento princip tvoření flektivních forem je v novočeské deklinaci běžně zastoupen, avšak u skloňování substantiv se téměř neužívá (byl během historického vývoje češtiny odstraněn). Kmenový způsob tvoření flektivních forem demonstruje následující tabulka, a to na základě srovnání deklinace měkkých substantiv mužského rodu životného (jejíž formy se netvoří kmenovým způsobem) a novočeské deklinace měkkých adjektiv (jejíž formy se kmenovým způsobem naopak tvoří):

	$\sqrt{\text{mu}\check{z}}$ ¹		$\sqrt{\text{pě}\check{s}}$	$\sqrt{\text{my}\check{s}}$
sg.		X		
1.	<i>muž-Ø</i> ²		<i>pěš-í-Ø</i>	<i>myš-í-Ø</i>
2.	<i>muž-e</i>		<i>pěš-í-ho</i>	<i>myš-í-ho</i>
3.	<i>muž-i</i>		<i>pěš-í-mu</i>	<i>myš-í-mu</i>
4.	<i>muž-e</i>		<i>pěš-í-ho</i>	<i>myš-í-ho</i>
5.	<i>muž-i</i>		<i>pěš-í-Ø</i>	<i>myš-í-Ø</i>
6.	<i>o muž-i</i>		<i>o pěš-í-m</i>	<i>o myš-í-m</i>
7.	<i>muž-em</i>		<i>pěš-í-m</i>	<i>myš-í-m</i>

Z levého sloupce plyne, že takto tvořené pádové formy mají vnitřní strukturu:

lexikální morf ($\sqrt{\text{mu}\check{z}}$) + **koncovka** (*-Ø/-e/-i/-e/-i/-em*)

Na proti tomu z pravých sloupců plyne, že pádová forma měkkých adjektiv má v nové češtině strukturu:

lexikální morf ($\sqrt{\text{pě}\check{s}}$) + **kmenotvorný sufix** (*-i-*) + **koncovka** (*-Ø/-ho/-mu/-ho/-m/-m*)

¹ Symbol $\sqrt{\quad}$ slouží k označení lexikálního morfu („slovního kořene“).

² Symbol Ø znamená fonologicky prázdnou manifestaci daného morfu (tj. neslyšnou nebo nulovou).

Podobný způsob tvoření flektivních forem je možno pozorovat také v dalších paradigmatech, např. v přítentních tvarech sloves 5. třídy vzor *dělati*:

	√ <i>děl</i>	
	sg.	pl.
1.	<i>děl-á-m</i>	<i>děl-á-me</i>
2.	<i>děl-á-š</i>	<i>děl-á-te</i>
3.	<i>děl-á-Ø</i>	<i>děl-aj-i</i>

V tohoto příkladu opět vidíme, jak každé sloveso této třídy a tohoto typu tvoří svou přítentní formu tak, že osobní koncovky se připojují k základu (kmeni) odvozenému kmenotvornou příponou *-á/-aj-*. Morfematická struktura tohoto slovesa je podobná jako u adjektiva *jarní*:

lexikální morf (√*děl*) + **kmenotvorný sufix** (*-á/-aj-*) + **koncovka** (*-m/-š/-Ø/-me/-te/-i*)

Zbytky kmenového systému lze v nové češtině pozorovat na některých deklinačních typech:³

	√ <i>slon</i>		√ <i>kam</i>		√ <i>sém</i>
	sg.				
1.	<i>slŭn-ě</i>		<i>kám-en-Ø</i>		<i>sém-ě</i>
2.	<i>slŭn-ět-e</i>		<i>kam-en-e</i>		<i>sem-en-e</i>
3.	<i>slŭn-ět-i</i>		<i>kam-en-i</i>		<i>sem-en-i</i>
4.	<i>slŭn-ě</i>		<i>kám-en-Ø</i>		<i>sém-ě</i>
5.	<i>slŭn-ě</i>		<i>kám-en-Ø</i>		<i>sém-ě</i>
6.	<i>o slŭn-ět-i</i>		<i>o kam-en-i</i>		<i>o sem-en-i</i>
7.	<i>slŭn-ět-em</i>		<i>kam-en-em</i>		<i>sem-en-em</i>

Jak již bylo řečeno, kmenový princip deklinace je ve stsl. v zánikovém stádiu. Lze to demonstrovat na následujícím případu *u*-kmenové deklinace:

sg.	raná praslovanština		staroslověnština
1.	* <i>sŭn-u-s</i>	→	<i>syn-ъ</i>
2.	* <i>sŭn-ǣu-s</i>		<i>syn-u</i>
3.	* <i>sŭn-ǣu-ei</i>		<i>syn-ovi</i>
4.	* <i>sŭn-u-m</i>		<i>syn-ъ</i>
5.	* <i>sŭn-ǣu-Ø</i>		<i>syn-u</i>
6.	* <i>sŭn-ǣu-Ø</i>		<i>syn-u</i>
7.	* <i>sŭn-u-mi</i>		<i>syn-ъmb</i>

V rané praslovanštině byla vnitřní struktura pádových forem zcela zřetelná: mezi slovním základem a koncovkami se nacházela kmenotvorná přípona, která měla dva alomorfy *-u/-ǣu-*. V důsledku série hláskových a morfologických změn pak došlo k tomu, že koncovka a

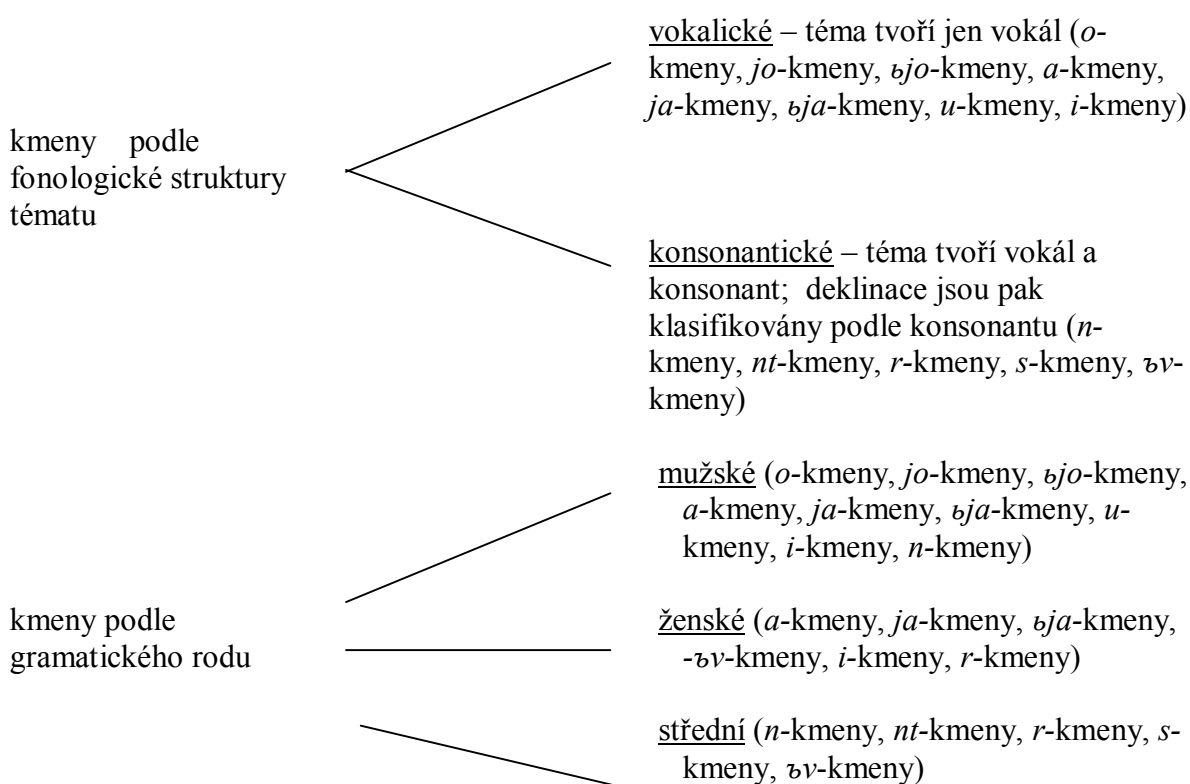
³ Pádové formy odlišené intenzitou písma (tj. šedé) jsou buď původní nepravidelné formy (vzniklé na základě hláskových změn), anebo formy nepůvodní vzniklé mladšími morfologickými procesy.

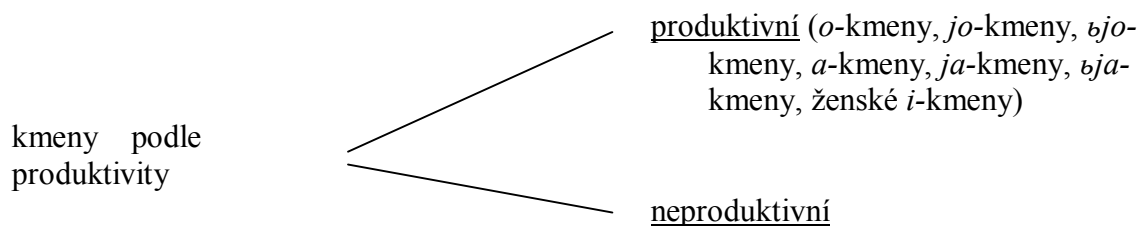
kmenotvorná přípona splynuly, a tudíž se zcela zastřela původní vnitřní struktura pádových forem – splynutí kmenotvorné přípony a koncovky se charakterizuje jako **proces fúze**. Z přehledu je tedy zřejmé, že v období pozdní praslovanštiny (o níž podává stsl. svědectví), byla kategorie kmene u substantiv neproduktivní. Dobře patrné je to na deklinaci mužských *o*-kmenů, které mají kmenotvorné *-o-* manifestováno jen v čtyřech pádových formách:

o-kmeny maskulin

	sg.	pl.	du.
1.	<i>rab-ъ</i>	<i>rab-i</i>	<i>rab-a</i>
2.	<i>rab-a</i>	<i>rab-ъ</i>	<i>rab-u</i>
3.	<i>rab-u</i>	<i>rab-omъ</i>	<i>rab-oma</i>
4.	<i>rab-ъ</i>	<i>rab-y</i>	<i>rab-a</i>
5.	<i>rab-e</i>	<i>rab-i</i>	<i>rab-a</i>
6.	<i>rab-ě</i>	<i>rab-ěchъ</i>	<i>rab-u</i>
7.	<i>rab-omъ</i>	<i>rab-y</i>	<i>rab-oma</i>

Klasifikace kmenových deklinací v praslovanštině (staroslověnštině):

produktivní = množina substantiv skloňovaných tímto způsobem je otevřená, tzn. do této deklinace náleží velký počet substantiv, event. podle těchto deklinací se skloňují nově tvořená/přejatá substantiva

neproduktivní = množina substantiv skloňovaných tímto způsobem je uzavřená, počet substantiv náležejících do této deklinační třídy je nízký; tato substantiva přecházejí k jiným deklinacím, např. mužské *u*-kmeny k mužským *o*-kmenům

Uvedená klasifikační kritéria se obvykle používají pro dělení staroslověnských deklinačních vzorů. Jelikož je ve stsl. kmenová deklinace substantiv v zánikovém stádiu (viz níže), používají se i jiné způsoby klasifikace. Např. J. Kurz dělí deklinace do 5 tříd podle zakončení genitivu:

třída	genitiv	kmeny	rod	vzory
I.	-a	<i>o</i> -kmen	maskulinum	<i>rabъ</i>
			neutrum	<i>lěto</i>
		<i>jo</i> -kmen	maskulinum	<i>mъžъ</i>
			neutrum	<i>сънъмиште</i>
		<i>ъjo</i> -kmen	maskulinum	<i>žrebъjъ</i>
neutrum	<i>znamenъje</i>			
II.	-u	<i>u</i> -kmen	maskulinum	<i>synъ</i>
III.	-i	<i>i</i> -kmen	maskulinum	<i>pъtъ</i>
			femininum	<i>kostъ</i>
IV.	-y/-ę	<i>a</i> -kmen	femininum	<i>žena</i>
			maskulinum	<i>sluga</i>
		<i>ja</i> -kmen	femininum	<i>duša/rabyni</i>
			maskulinum	<i>junoša</i>
		<i>ъja</i> -kmen	femininum	<i>lanija (lanъja)</i>
maskulinum	<i>sъdii (sъdъji)</i>			
V.	-e	<i>n</i> -kmen	maskulinum	<i>kamy</i>
			neutrum	<i>imę</i>
		<i>ъv</i> -kmen	femininum	<i>crъky</i>
			femininum	<i>mati</i>
		<i>r</i> -kmen	femininum	<i>mati</i>
			neutrum	<i>tělo</i>
<i>s</i> -kmen	neutrum	<i>tělo</i>		
<i>nt</i> -kmen	neutrum	<i>otročę</i>		

Tato klasifikace je užitečná, protože nabízí metodu, jak staroslověnská substantiva správně zařadit k deklinačnímu typu (tj. kmeni a vzoru). PRO SPRÁVNÉ ZAŘAZENÍ SUBSTANTIVA DO DEKLINAČNÍ TŘÍDY JE TŘEBA ZNÁT TVAR JEHO NOMINATIVU A GENITIVU + JEHO ROD. TYTO FORMY NEMŮŽEME NEJSOUCE

RODILÝMI MLUVČÍMI STAROSLOVĚNŠTINY UMĚT, A TAK JE NUTNÉ ZJISTIT JE VE STAROSLOVĚNSKÉM SLOVNÍKU. Typický příklad chyby činěné studenty lze demonstrovat na staroslověnském substantivu mužského rodu *brakъ* ‚svatba‘. Každý student češtiny, který se nepodívá do slovníku staroslověňštiny, tvoří nesprávný genitiv *braku* a pak toto slovo považuje za *u*-kmen (vzor *synъ*). Avšak náležitá stsl. podoba genitivu je *brak-a*, a tudíž toto substantivu patří mezi *o*-kmény a skloňuje se podle vzoru *rabъ*.

VOKALICKÉ KMENY

	<i>o</i> -kmény		<i>jo</i> -kmény		<i>ijo</i> -kmény	
	maskulinum	neutrum	m.	n.	m.	n.
	sg.					
1.	<i>rab-ъ</i> ⁴	<i>lět-o</i>	<i>mъž-ъ</i>	<i>сѣньмишт-ѣ</i> ⁵	<i>žreb-ъj-ъ</i> ⁶	<i>znamen-ъj-ѣ</i>
2.	<i>rab-a</i>	<i>lět-a</i>	<i>mъž-a</i>	<i>сѣньмишт-a</i>	<i>žreb-ъj-a</i>	<i>znamen-ъj-a</i>
3.	<i>rab-u</i>	<i>lět-u</i>	<i>mъž-u</i>	<i>сѣньмишт-u</i>	<i>žreb-ъj-u</i>	<i>znamen-ъj-u</i>
4.	<i>rab-ъ</i>	<i>lět-o</i>	<i>mъž-ъ</i>	<i>сѣньмишт-ѣ</i>	<i>žreb-ъj-ъ</i>	<i>znamen-ъj-ѣ</i>
5.	<i>rab-ѣ</i>	<i>lět-o</i>	<i>mъž-u</i>	<i>сѣньмишт-ѣ</i>	<i>žreb-ъj-u</i>	<i>znamen-ъj-ѣ</i>
6.	<i>rab-ě</i>	<i>lět-ě</i>	<i>mъž-i</i>	<i>сѣньмишт-i</i>	<i>žreb-ъ-i</i> (<i>žřebii</i>)	<i>znamen-ъ-i</i> (<i>znamen-ii</i>)
7.	<i>rab-omъ</i>	<i>lět-omъ</i>	<i>mъž-emъ</i>	<i>сѣньмишт-emъ</i>	<i>žreb-ъj-emъ</i>	<i>znamen-ъj-emъ</i>
	pl.					
1.	<i>rab-i</i>	<i>lět-ě</i>	<i>mъž-i</i>	<i>сѣньмишт-a</i>	<i>žreb-ъ-i</i> (<i>žřebii</i>)	<i>znamen-ъj-a</i>
2.	<i>rab-ъ</i>	<i>lět-u</i>	<i>mъž-ъ</i>	<i>сѣньмишт-ъ</i>	<i>žreb-ъj-ъ</i> (<i>žřeb-ii</i>)	<i>znamen-ъ-ъ</i> (<i>znamen-ii</i>)
3.	<i>rab-omъ</i>	<i>lět-oma</i>	<i>mъž-emъ</i>	<i>сѣньмишт-emъ</i>	<i>žreb-ъj-emъ</i>	<i>znamen-ъj-emъ</i>
4.	<i>rab-y</i>	<i>lět-ě</i>	<i>mъž-ę</i>	<i>сѣньмишт-a</i>	<i>žreb-ъj-ę</i>	<i>znamen-ъj-a</i>
5.	<i>rab-i</i>	<i>lět-ě</i>	<i>mъž-i</i>	<i>сѣньмишт-a</i>	<i>žreb-ъ-i</i>	<i>znamen-ъj-a</i>
6.	<i>rab-ěchъ</i>	<i>lět-u</i>	<i>mъž-ichъ</i>	<i>сѣньмишт-ichъ</i>	<i>žreb-ъj-ichъ</i>	<i>znamen-ъ-ichъ</i>
7.	<i>rab-y</i>	<i>lět-oma</i>	<i>mъž-i</i>	<i>сѣньмишт-i</i>	<i>žreb-ъ-i</i>	<i>znamen-ъ-i</i> (<i>znamen-ii</i>)
	du.					
1.	<i>rab-a</i>	<i>lět-a</i>	<i>mъž-a</i>	<i>сѣньмишт-i</i>	<i>žreb-ъj-a</i>	<i>znamen-ъ-i</i> (<i>znamen-ii</i>)
2.	<i>rab-u</i>	<i>lět-ъ</i>	<i>mъž-u</i>	<i>сѣньмишт-u</i>	<i>žreb-ъj-u</i>	<i>znamen-ъj-u</i>
3.	<i>rab-oma</i>	<i>lět-omъ</i>	<i>mъž-ema</i>	<i>сѣньмишт-ema</i>	<i>žreb-ъj-ema</i>	<i>znamen-ъj-ema</i>
4.	<i>rab-a</i>	<i>lět-a</i>	<i>mъž-a</i>	<i>сѣньмишт-i</i>	<i>žreb-ъj-a</i>	<i>znamen-ъ-i</i> (<i>znamen-ii</i>)

⁴ ‚otrok, sluha‘

⁵ ‚synagoga‘

⁶ ‚los, losování‘

5.	<i>rab-a</i>	<i>lět-a</i>	<i>mōž-a</i>	<i>сѣньмиšt-i</i>	<i>žreb-ьj-a</i>	<i>znamen-ь-i (znamen-ii)</i>
6.	<i>rab-u</i>	<i>lět-ěchъ</i>	<i>mōž-u</i>	<i>сѣньмиšt-u</i>	<i>žreb-ьj-u</i>	<i>znamen-ьj-u</i>
7.	<i>rab-oma</i>	<i>lět-y</i>	<i>mōž-ema</i>	<i>сѣньмиšt-ema</i>	<i>žreb-ьj-ema</i>	<i>znamen-ьj-ema</i>

	a-kmeny		ja-kmeny		ija-kmeny	
	femininum	maskulinum	f.	m.	m. i f.	m. i f.
	sg.					
1.	<i>žen-a</i>	<i>slug-a</i>	<i>duš-a / rabyn-i</i>	<i>junoš-a</i>	<i>sōd-ь-i (sōdii)</i> ⁷	<i>lan-ьj-a</i> ⁸
2.	<i>žen-y</i>	<i>slug -y</i>	<i>duš-ę</i>	<i>junoš-ę</i>	<i>sōd-ьj-ę</i>	<i>lan-ьj-ę</i>
3.	<i>žen-ě</i>	<i>sludz-ě</i>	<i>duš-i</i>	<i>junoš-i</i>	<i>sōd-ь-i</i>	<i>lan-ь-i</i>
4.	<i>žen-ō</i>	<i>slug -ō</i>	<i>duš-ō</i>	<i>junoš-ō</i>	<i>sōd-ьj-ō</i>	<i>lan-ьj-ō</i>
5.	<i>žen-o</i>	<i>slug -o</i>	<i>duš-e</i>	<i>junoš-e</i>	<i>sōd-ьj-e</i>	<i>lan-ьj-e</i>
6.	<i>žen-ě</i>	<i>sludz-ě</i>	<i>duš-i</i>	<i>junoš-i</i>	<i>sōd-ьj-i</i>	<i>lan-ьj-i</i>
7.	<i>žen-ojō</i>	<i>slug-ojō</i>	<i>duš-ejō</i>	<i>junoš-ejō</i>	<i>sōd-ьj-ejō</i>	<i>lan-ьj-ejō</i>
	pl.					
1.	<i>žen-y</i>	<i>slug-y</i>	<i>duš-ę</i>	<i>junoš-ę</i>	<i>sōd-ьj-ę</i>	<i>lan-ьj-ę</i>
2.	<i>žen-ь</i>	<i>slug-ь</i>	<i>duš-ь</i>	<i>junoš-ь</i>	<i>sōd-ьj-ь (sōdii)</i>	<i>lan-ьj-ь (lanii)</i>
3.	<i>žen-amъ</i>	<i>slug-amъ</i>	<i>duš-amъ</i>	<i>junoš-amъ</i>	<i>sōd-ьj-amъ</i>	<i>lan-ьj-amъ</i>
4.	<i>žen-y</i>	<i>slug-y</i>	<i>duš-ę</i>	<i>junoš-ę</i>	<i>sōd-ьj-ę</i>	<i>lan-ьj-ę</i>
5.	<i>žen-y</i>	<i>slug-y</i>	<i>duš-ę</i>	<i>junoš-ę</i>	<i>sōd-ьj-ę</i>	<i>lan-ьj-ę</i>
6.	<i>žen-achъ</i>	<i>slug-achъ</i>	<i>duš-achъ</i>	<i>junoš-achъ</i>	<i>sōd-ьj-achъ</i>	<i>lan-ьj-achъ</i>
7.	<i>žen-ami</i>	<i>slug-ami</i>	<i>duš-ami</i>	<i>junoš-ami</i>	<i>sōd-ьj-ami</i>	<i>lan-ьj-ami</i>
	du.					
1.	<i>žen-ě</i>	<i>sludz-ě</i>	<i>duš-i</i>	<i>junoš-i</i>	<i>sōd-ь-i (sōdii)</i>	<i>lan-ь-i (lanii)</i>
2.	<i>žen-u</i>	<i>slug-u</i>	<i>duš-u</i>	<i>junoš-u</i>	<i>sōd-ьj-u</i>	<i>lan-ьj-u</i>
3.	<i>žen-ama</i>	<i>slug-ama</i>	<i>duš-ama</i>	<i>junoš-ama</i>	<i>sōd-ьj-ama</i>	<i>lan-ьj-ama</i>
4.	<i>žen-ě</i>	<i>sludz -ě</i>	<i>duš-i</i>	<i>junoš-i</i>	<i>sōd-ь-i (sōdii)</i>	<i>lan-ь-i (lanii)</i>
5.	<i>žen-ě</i>	<i>sludz-ě</i>	<i>duš-i</i>	<i>junoš-i</i>	<i>sōd-ь-i (sōdii)</i>	<i>lan-ь-i (lanii)</i>
6.	<i>žen-u</i>	<i>slug -u</i>	<i>duš-u</i>	<i>junoš-u</i>	<i>sōd-ьj-u</i>	<i>lan-ьj-u</i>
7.	<i>žen-ama</i>	<i>slug-ama</i>	<i>duš-ama</i>	<i>junoš-ama</i>	<i>sōd-ьj-ama</i>	<i>lan-ьj-ama</i>

⁷ ‚soudce‘

⁸ ‚bratři‘ (hromadné jméno, tj. podobné nč. kolektivnímu substantivu *bratrstvo*)

	i-kmeny					
	maskulinum	femininum	m.	f.	m.	f.
	sg.		pl.		du.	
1.	<i>pqt-b</i> ‚cesta‘	<i>kost-b</i>	<i>pqt-bjē</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>
2.	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-bjb</i>	<i>kost-bjb</i>	<i>pqt-bjū</i>	<i>kost-bjū</i>
3.	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-bm̄b</i>	<i>kost-bm̄b</i>	<i>pqt-ma</i>	<i>kost-ma</i>
4.	<i>pqt-b</i>	<i>kost-b</i>	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>
5.	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-bjē</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>
6.	<i>pqt-i</i>	<i>kost-i</i>	<i>pqt-ch̄b</i>	<i>kost-ch̄b</i>	<i>pqt-bjū</i>	<i>kost-bjū</i>
7.	<i>pqt-bm̄b</i>	<i>kost-bjq</i>	<i>pqt-mi</i>	<i>kost-mi</i>	<i>pqt-ma</i>	<i>kost-ma</i>

	u-kmeny		
	sg.	pl.	du.
1.	<i>syn-b</i>	<i>syn-ove</i>	<i>syn-y</i>
2.	<i>syn-u</i>	<i>syn-on̄b</i>	<i>syn-ovu</i>
3.	<i>syn-ovi</i>	<i>syn-tm̄b</i>	<i>syn-ma</i>
4.	<i>syn-b</i>	<i>syn-y</i>	<i>syn-y</i>
5.	<i>syn-u</i>	<i>syn-ove</i>	<i>syn-y</i>
6.	<i>syn-u</i>	<i>syn-ch̄b</i>	<i>syn-ovu</i>
7.	<i>syn-tm̄b</i>	<i>syn-mi</i>	<i>syn-ma</i>

KONSONANTICKÉ KMENY

	n-kmeny		s-km.	nt-km.	r-km.	bv-km.
	m.	n.	n.	n.	f.	
	sg.					
1.	<i>kam-y</i>	<i>im-ē</i> ⁹	<i>těl-o</i>	<i>otroč-ē</i> ¹⁰	<i>mat-i</i>	<i>crk̄k-y</i> ¹¹
2.	<i>kam-en-e</i>	<i>im-en-e</i>	<i>těl-es-e</i>	<i>otroč-et-e</i>	<i>mat-er-e</i>	<i>crk̄k-bv-e</i>

⁹ ‚jméno‘

¹⁰ ‚dítě‘

¹¹ ‚chrám‘

3.	<i>kam-en-i</i>	<i>im-en-i</i>	<i>těl-es-i</i>	<i>otroč-čet-i</i>	<i>mat-er-i</i>	<i>crkьk-ьv-i</i>
4.	<i>kam-en-ь</i>	<i>im-ę</i>	<i>těl-o</i>	<i>otroč-ę</i>	<i>mat-er-ь</i>	<i>crkьk-ьv-ь</i>
5.	-	<i>im-ę</i>	<i>těl-o</i>	<i>otroč-ę</i>	<i>mat-i</i>	<i>crkьk-y</i>
6.	<i>kamene</i>	<i>im-en-e</i>	<i>těl-ese</i>	<i>otroč-čet-e</i>	<i>mat-er-i</i>	<i>crkьk-ьv-e</i>
7.	<i>каменьтъ</i>	<i>им-ен-ьтъ</i>	<i>těl-es-ьтъ</i>	<i>otroč-čet-ьтъ</i>	<i>mat-er-ьjǫ</i>	<i>crkьk-ьv-ьjǫ</i>
	pl.					
1.	<i>kam-en-e</i>	<i>im-en-a</i>	<i>těl-es-a</i>	<i>otroč-čet-a</i>	<i>mat-er-e</i>	<i>crkьk-ьv-i</i>
2.	<i>kam-en-ь</i>	<i>im-en-ь</i>	<i>těl-es-ь</i>	<i>otroč-čet-ь</i>	<i>mat-er-ь</i>	<i>crkьk-ьv-ь</i>
3.	<i>kam-en-ьтъ</i>	<i>им-ен-ьтъ</i>	<i>těl-es-ьтъ</i>	<i>otroč-čet-ьтъ</i>	<i>mat-er-ьтъ</i>	<i>crkьk-ьv-amъ</i>
4.	<i>kam-en-i</i>	<i>im-en-a</i>	<i>těl-es-a</i>	<i>otroč-čet-a</i>	<i>mat-er-i</i>	<i>crkьk-ьv-i</i>
5.	-	<i>im-en-a</i>	<i>těl-es-a</i>	<i>otroč-čet-a</i>	<i>mat-er-e</i>	<i>crkьk-ьv-i</i>
6.	<i>kam-en-ьchъ</i>	<i>им-ен-ьchъ</i>	<i>těl-es-ьchъ</i>	<i>otroč-čet-ьchъ</i>	<i>mat-er-ьchъ</i>	<i>crkьk-ьv-achъ</i>
7.	<i>kam-en-ьmi</i>	<i>им-ен-y</i>	<i>těl-es-y</i>	<i>otroč-čet-y</i>	<i>mat-er-ьmi</i>	<i>crkьk-ьv-amі</i>
	du.					
1.	<i>kam-en-i</i>	<i>im-en-ě</i>	<i>těl-es-ě</i>	<i>otroč-čet-ě</i>	-	-
2.	<i>kam-en-u</i>	<i>im-en-u</i>	<i>těl-es-u</i>	<i>otroč-čet-u</i>	-	-
3.	<i>kam-en-ьma</i>	<i>им-ен-ьma</i>	<i>těl-es-ьma</i>	<i>otroč-čet-ьma</i>	-	-
4.	<i>kam-en-i</i>	<i>im-en-ě</i>	<i>těl-es-ě</i>	<i>otroč-čet-ě</i>	-	-
5.	-	<i>im-en-ě</i>	<i>těl-es-ě</i>	<i>otroč-čet-ě</i>	-	-
6.	<i>kam-en-u</i>	<i>im-en-u</i>	<i>těl-es-u</i>	<i>otroč-čet-u</i>	-	-
7.	<i>kam-en-ьma</i>	<i>им-ен-ьma</i>	<i>těl-es-ьma</i>	<i>otroč-čet-ьma</i>	-	-

CVIČENÍ

1. Přiřaďte následující kmeny ke vzorům:

1. <i>pоtь</i>	A. <i>s</i> -kmen
2. <i>отроцѣ</i>	B. <i>ьjo</i> -kmen
3. <i>тoжѣ</i>	C. <i>n</i> -kmen
4. <i>synъ</i>	D. <i>i</i> -kmen
5. <i>duša</i>	E. <i>nt</i> -kmen
6. <i>жрѣби</i> (<i>жрѣбьѣ</i>)	F. <i>jo</i> -kmen
7. <i>имѣ</i>	G. <i>u</i> -kmen
8. <i>тѣло</i>	H. <i>a</i> -kmen
9. <i>лѣто</i>	I. <i>ja</i> -kmen
10. <i>змьѣ</i>	J. <i>o</i> -kmen
11. <i>сръкы</i>	K. <i>ьja</i> -kmen
12. <i>жена</i>	L. <i>ьv</i> -kmen

2. U následujících pádových forem určete kmen:

	a) vokalický – konsonantický	b) konkrétní kmen, tj. <i>o</i> -kmen, <i>jo</i> -kmen...
<i>junошамъ</i>	.....	.....
<i>matere</i>	.....	.....
<i>рoкama</i>	.....	.....
<i>medove</i>	.....	.....
<i>зрѣомъ</i>	.....	.....
<i>гражданечъ</i>	.....	.....
<i>козълѣтъма</i>	.....	.....
<i>кошетъ</i>	.....	.....
<i>богынѣми</i>	.....	.....
<i>чръви</i>	.....	.....
<i>ладьѣма</i>	.....	.....

<i>čudesi</i>	.....	.....
<i>volami</i>	.....	.....

3. Určete kmen a vzor

	kmen	vzor
<i>agne, -ete</i> n	.....	.....
<i>mitařb, -'a</i> m	.....	.....
<i>mirb, -u</i> m	.....	.....
<i>golobb, -i</i> m	.....	.....
<i>rabyňi, '-e</i> f	.....	.....
<i>pismę, -ene</i> n	.....	.....
<i>brakb, -a</i> m	.....	.....
<i>ostrbje, -bja</i> n (<i>ostrije, -ija</i>)	.....	.....
<i>prijatelb, -'a</i> m	.....	.....
<i>ucho, ušese</i> n	.....	.....
<i>ľuby, ľubbve</i> f	.....	.....
<i>sodbı, -bje</i> m	.....	.....
<i>igo, -a</i> n	.....	.....
<i>otbcb, -a</i> m	.....	.....
<i>sluga, -y</i> m	.....	.....
<i>dbsti, -ere</i> f	.....	.....